

5.6 SPRÁVNÍ SOUDNICTVÍ

Správní soudnictví je **druh výkonu soudní moci**, ve kterém soudy rozhodují zejména o **žalobách FO** nebo **PO**, které se domáhají **ochrany** před **nezákonným rozhodnutím** nebo **postupem orgánů veřejné moci**.

Na rozdíl od řízení občanskoprávního, jemuž se v řadě rysů podobá, zde však **není žalovaný subjekt soukromého práva**, ale **orgán veřejné moci**, jenž **není nadán hmotněprávní subjektivitou** a nemohl by proto být jinak žalován.

PRÁVNÍ ÚPRAVA A SPRÁVNÍ SOUDY

Přijetím zákona č. **150/2002** Sb. novelizovaného s účinností od **1. 1. 2012** zákonem č. **303/2011** Sb. se v českém právním řádu **konstitovalo SPRÁVNÍ SOUDNICTVÍ**.

Až **do roku 2003**, kdy nabyl **účinnosti SŘS**, tedy rozhodovaly soudy v ČR podle **páté části občanského soudního řádu (OSŘ)**.

Od té doby se správní soudnictví řídí **především SŘS** a **podpůrně** občanským soudním řádem zákon č. **99/1963** Sb. (OSŘ)

Správní řád zákon č. **500/2004** Sb. (SŘ) naproti tomu **upravuje předchozí správní řízení před správními orgány**. Za správní soudnictví také **nelze označit řízení podle páté části OSŘ** v novelizovaném znění, neboť zde působí soudy obecné, které sice **rozhodují o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů**, ale to **pouze ve věcech**, které **vyplývají ze soukromoprávních vztahů**. Toto řízení je proto **řízením občanskoprávním**.

Další zákonné podklady pro správní soudnictví:

Zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích (krajské zřízení)

Zákon č. 200/1990 Sb. o přestupcích

Ve správním soudnictví tedy působí především **soudy krajské** (mají pro správní soudnictví **specializované senáty a samosoudce**), které rozhodují jako **správní soudy v jediném stupni**, neboť jejich rozhodnutí lze napadnout jen **mimořádnými opravnými prostředky**. **Vrcholným soudním orgánem** je ale **Nejvyšší správní soud (NSS)**, který zejména zajišťuje jednotnost tohoto rozhodování.

AGENDA SPRÁVNÍCH SOUDŮ

Krajský soud jako soud správní rozhoduje:

- o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu
- o ochraně proti nečinnosti správního orgánu
- o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu
- ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda
- o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem

NSS pak sjednocuje správněprávní **judikaturu** především tím, že rozhoduje o **mimořádných opravných prostředcích** proti rozhodnutím krajských soudů – **kasačních stížnostech**.

Dále **navíc rozhoduje** jako správní soud **prvého a jediného stupně**:

- o kompetenčních žalobách mezi orgány veřejné správy
- o rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti

Pokud jde o nejčastější agendu, **žaloby proti rozhodnutím správních orgánů**, pak **pokud** jim správní soud **vyhoví**, tak napadené rozhodnutí **zruší a věc vrátí správnímu orgánu se závazným právním názorem** k dalšímu řízení.

Na rozdíl od občanského soudního řízení podle páté části OSŘ tedy jeho rozhodnutí zrušené rozhodnutí správního orgánu **nenahrazuje**.

ŘÍZENÍ PODLE SŘS

- I. instance **Krajské soudy v odděleních správního soudnictví**
- II. instance **Nejvyšší správní soud v Brně (odvolací)**

Kdo je oprávněn

- Každý, kdo tvrdí, že byl poškozen.** Do 2 měsíců od doručení rozhodnutí
- Správní orgány**
- Nejvyšší státní zástupce** do 3 let od právní moci

Náležitosti žaloby (stručně, výstižně, přehledně)

Nemá odkladný účinek, ale může být **na návrh** např. **z důvodu nenahraditelné újmy přiznán**. Poplatek 1.000 Kč

- Označení soudu
- Označení účastníků
- Označení osob zúčastněných na řízení
- Žalobní body – důvody skutkové a právní (nezákonnost, nicotnost)
- Důkazní návrhy
- Žalobní petit (návrh) – zrušit, vyslovit nicotnost, moderační (úprava) sankce
- Podpis, datum
- Odstranění vad

Postup a rozhodnutí soudu

- Soud odmítne nebo zamítne žalobu
- Zastaví (zpětvzetí nebo uspokojení)
- Prohlášení nicotnosti
- Moderace sankce
- Vyhoví žalobě, zruší rozhodnutí a vrátí správnímu orgánu s povinností respektovat rozhodnutí. (Rozhodnutí NSS, smlouvy a daně pro hráče např. Lafata)

SPRÁVNÍ PRÁVO PROCESNÍ

Správní řízení podle zákona č. 500/2004 Sb. tj. zákonem upravujícím postup řízení před správními úřady.

Členění správního řízení:

Správní řízení obecné

upraveno v zákoně o správním řízení a představuje **postup správních orgánů** při rozhodování **prakticky ve všech oblastech** a na **všech úsecích** veřejné správy (vydávání různých povolení i ukládání nejrůznějších sankcí).

Správní řízení zvláštní

správní řízení s **výjimkami** stanovenými **ve zvláštních předpisech** (stavební, daňové) předpis zvláštní **má přednost** před správním řádem

Základní zásady správního řízení:

Subjekty správního řízení

správní orgány
účastníci správního řízení

Stádia správního řízení

zahájení správního řízení

na návrh nebo **na žádost účastníka řízení**
z podnětu správního orgánu

zjišťování podkladů, zajištění průběhu a účelu řízení **vydání správního rozhodnutí náležitosti**

výrok,
odůvodnění,
poučení o odvolání

přezkoumání správního rozhodnutí opravnými prostředky **řádné / proti rozhodnutí nepravomocnému**

odvolání
rozklad

mimořádné / proti rozhodnutí pravomocnému

obnova řízení
přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení
přezkoumání rozhodnutí soudem

Výkon správního rozhodnutí

pokud nebyla uložena povinnost splněna dobrovolně; může být proveden **správní exekucí** nebo **soudní exekucí**

Formy exekuce:

srážky ze mzdy
příkázání pohledávky
prodej movitých věcí
prodej nemovitostí

Stížnosti, oznámení a podněty

Stížnost je podání týkající se **zájmu stěžovatele**.

Forma stížností

Lhůty pro vyřizování stížností

Řízení o stížnostech

Podávání peticí

Povinnosti orgánu, který petici přijal

Oznámení je podání, kterým má být **odstraněn jednotlivý nedostatek**.

Podnět je podání, kterým je sledován **širší společenský prospěch**.

SPRÁVNÍ PRÁVO HMOTNÉ PŘESTUPKY

Pojem přestupku

Druhy přestupku

Systém donucovacích opatření = sankce

Postih mladistvých pachatelů přestupků

Ochranná opatření

Orgány příslušné k vyřizování přestupků